

Син Чжефу, ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”

ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ УСПІХ АДАПТАЦІЇ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ВНЗ

Син Чжефу

Технології навчання, що забезпечують успіх адаптації іноземних студентів до навчання в українському ВНЗ

У статті розкрито сутність поняття „технологія навчання”, обґрунтовано пріоритети тренінгової технології, акцентовано увагу на провідних принципах реалізації тренінгів, методах навчання, які є складниками різноманітних тренінгів. Обґрунтовано, що застосування інтерактивних технологій навчання, діалогу (дискусії, диспуту, полілогу) в системах „студент – студент”, „студент – викладач” є необхідною умовою ефективної адаптації іноземних студентів. Показано ефективність симуляційних ігор, „супроводжувального підходу”, реалізація яких сприяє успішній адаптації іноземних студентів до навчання у ВНЗ.

Ключові слова: технологія навчання, тренінгова, діалогічна технологія, діалогічна технологія, адаптації іноземних студентів.

Син Чжэфу

Технологии обучения, которые обеспечивают успешность адаптации иностранных студентов к обучению в украинском ВУЗе

В статье раскрыта сущность понятия „технология обучения”, обоснованы приоритеты тренинговой технологии, акцентировано внимание на ведущих принципах реализации тренингов, методах обучения, являющихся составляющими разнообразных тренингов. Обосновано, что использование интерактивных технологий обучения, диалога (дискуссии, диспута, полилога) в системах „студент – студент”, „студент – преподаватель” является необходимым условием эффективной адаптации иностранных студентов. Показана эффективность симуляционных игр, „сопроводительного похода”, реализация которых способствует успешной адаптации иностранных студентов к обучению в ВУЗе.

Ключевые слова: технология обучения, тренинговая, диалогическая технологии, адаптации иностранных студентов.

Актуальність проблеми обумовлена невідпинним зростанням в Україні експорту освітніх послуг, інтернаціоналізацією освіти, що передбачає

мобільність студентів та викладачів в рамках трансєвропейських освітніх програм, двосторонніх угод між державами про співробітництво в сфері освіти, науки й культури. Навчання у ВНЗ за кордоном передбачає тривале перебування студента в незвичному, „чужому” суспільстві та країні в цілому. Безумовно, перед іноземним студентом відкриваються нові та несподівані умови, до яких він має з часом призвичаїтися, адаптуватися.

У зв'язку із зазначеним великого значення набувають проблеми адаптації іноземних студентів до навчання у ВНЗ (М. Іванова, Н. Титкова, А. Корміліцин, О. Орехова, А. Суригін, С. Шестопалова, В. Петров, В. Ракачев, Я. Ракачева та ін.), пошуку ефективних технологій навчання (А. Алексюк, В. Беспалько, О. Вербицький, Л. Давидов, А.Трещев, О. Коваленко, Є.Машбиць, О. Пехота, С. Сисоєва, Г. Селевко), зокрема тих, що сприяють успішній адаптації іноземних студентів (Р. Альберт, Б. Ананьєв, А. Реан, А. Осипова та ін.). На жаль, дане питання і на сьогодні майже не реалізоване на практиці та залишається поза увагою науковців.

Метою даної статті є визначення технологій навчання, що забезпечують успішну адаптацію іноземних студентів до навчання у вищому закладі освіти

Перш за все зазначимо, що технологія навчання – це теорія використання прийомів, засобів і способів організації навчальної діяльності у ВНЗ; „сукупність методів, засобів і форм організації навчання, спрямованих на досягнення поставлених дидактичних цілей” [4, с. 9 – 10].

Щодо адаптації іноземних студентів до навчання у ВНЗ, то науковці акцентують увагу на різних технологіях.

Аналізуючи наукові здобутки дослідників, можна виокремити основні технології, що використовують у вишах для адаптації іноземних студентів. Перш за все, це лекції, бесіди, інструктажі. Проте названі технології забезпечують скоріше механічне пристосування іноземних студентів до нової культури, соціуму, закладу освіти через їх вербальність, стереотипність, авторитарність, інструментально-нормативну рецептурність, формування інтелектуального споживача, пасивного виконавця.

Л. Колс акцентував увагу на просвітницьких, орієнтовних, інструктажних технологій, реалізація яких доцільна з метою набуття студентами-іноземцями знань про ту культуру, соціум в якому вони живуть та навчаються: *просвітництво* шляхом читання книг, присвячених новій культурі, традиціям, звичкам та звичаям її мешканців; *орієнтування*, яке передбачає ознайомлення з новим соціальним оточенням, його основними ідеями та цінностями шляхом використання посібників, які називають „культурними повареними книгами”. Вони містять рецепти типу: „Роби те та цього не роби”; *інструктаж*, який звертає увагу на можливі проблеми та окремі аспекти пристосування до нового оточення; *тренінг*, який передбачає практичну, орієнтовану на безпосередню взаємодію з представниками нової культури [11, с. 27].

Цікавим для нас виявився підхід О. Орехової [5], яка виявила ефективність таких адаптаційних заходів: колективна творча діяльність, індивідуальні заняття з оволодіння навичками самовиховання й самоосвіти, групові форми навчальних занять, фронтальні бесіди, екскурсії, відвідування музеїв, дискусії, тренінги та ін.

Вибір тренінгової роботи щодо формування адаптивності іноземних студентів не випадковий, адже, саме тренінг – це найбільш ефективна технологія розвитку адаптаційного потенціалу завдяки залученню ресурсів людини як суб’єкта діяльності, ефективність якої як адаптаційного засобу, відображена в психолого-педагогічній літературі. На цьому наполягає А. Реан [7].

Щодо пріоритетів тренінгу, то зазначимо такі його переваги. У тренінговій роботі можуть вдало поєднуватися методи розвитку адаптивності різних рівнів професійного адаптаціогенезу: 1) різноманітні способи регуляції психофізіологічного тону, психоемоційного стану, методи зниження нервово-психічної напруги, що дозволяють протистояти стресу й, відповідно, підвищувати психофізіологічну адаптованість студента; 2) засоби розвитку готовності до майбутньої професійної діяльності (завдяки вбудованим діловим, імітаційно-організаційним іграм, свідомому формуванню адаптивних стратегій

тощо), що зумовлює успішність адаптації; 3) групи методів, спрямованих на формування комунікативних, особистісних якостей особистості, способів соціально-психологічної взаємодії, що сприяє соціально-психологічній адаптованості; 4) засоби розвитку особистісного потенціалу (елементи тренінгу особистісного та професійного зростання), розвитку Я-концепції, що сприяє успішній особистісній адаптованості. Отже, саме тренінгова технологія дозволяє здійснити формування адаптивності іноземного студента у єдності її складових. У процесі групової взаємодії під час проведення тренінгу відбувається прийняття цінностей і потреб інших. В атмосфері психологічної безпеки та комфорту, в ситуації підтримки та контролю іноземний студент навчається новим умінням, умінням експериментувати з різноманітними стилями мислення та стосунків серед рівних партнерів, виявляє власні поведінкові емоційні та мисленнєві стереотипи, й, отримавши зворотній зв'язок, усвідомлює ймовірні помилки у взаємодії з іншими, самодіагностується, самокорегується, саморозвивається.

І нарешті, тренінгова група – це „реальний світ у мініатюрі” [6, с. 334], студентський колектив в мініатюрі, в якому існують ті ж проблеми міжособистісного спілкування, стосунків, зваженості дії, як і в реальному студентському колективі вищого навчального закладу. Проте від реального світу ця лабораторія відмінна тим, що у тренінговій групі кожен учасник може бути досвідченим студентом і студентом-початківцем, педагогом і студентом, продавцем та покупцем в магазині, лікарем та хворим, адаптованим та дезадаптованим тощо. Саме в процесі тренінгу можливе вирішення завдань, які є невирішеними у реальному житті, реальній професійній, соціокультурній, комунікативній, побутовій діяльності студента-іноземця.

У ході тренінгу доцільно орієнтуватися не лише на конкретний зміст (надання інформації, розвиток певних навичок), але й на процес (динаміку стосунків між учасниками групи), спираючись на такі принципи групової роботи:

– надання студентам повної інформації про роботу групи: її цілі, завдання, плановану роботу, вимоги, пропоновані до учасників;

– конфіденційність, що передбачає створення атмосфери довіри, безпеки й саморозкриття;

– добровільності (члени групи можуть не брати участі в тих або інших вправах, і викладач мусить оберігати їхні інтереси й захищати від можливого тиску з боку групи;

– сприятлива соціально-педагогічна взаємодія, що передбачає неприпустимі агресивні дії й висловлювання учасників стосовно інших.

Провідне місце в тренінгах мають займати такі методи як творча пошукова діяльність студентів, евристична бесіда, діалог, дискусія, симпозіуми, „мозкова атака”, групова й індивідуальна, самостійна робота, метод „круглого столу”, метод проектів, рольові ігри, навчання в співробітництві, драматизація, семінари, диспути, полікультурні колоквиуми, у ході яких студент здобуває досвід розв’язання проблем, пов’язаних з особливостями взаємодії в полікультурному середовищі і які спрямовані на формування толерантних відносин. Наведемо тренінги, які є ефективними для адаптації іноземних студентів до навчання в українських вишах („Толерантність та інтолерантність відносин”, „Як будувати сприятливі відносини з „іншими”?”, „Міжнаціональні відносини” та ін.).

Отже, ефективність тренінгів обумовлена їх можливостями: це і формування навичок міжособистісної взаємодії, і розвиток рефлексивних здібностей, зміна стереотипів, що заважають особистості справлятися з нестандартними ситуаціями в професійній діяльності, адаптуватися до нового середовища, зрештою, це і широкі можливості самореалізації у спілкуванні. Головні їх переваги в тому, що вони надають відповідь на питання, як індивід, що адаптується, може оволодіти новими соціальними, професійними цінностями, нормами, рольовими структурами приймаючої культури, але й на питання, чому адаптантам слід поводити себе так, а не інакше.

Доцільним є тренінг „культурний асимілятор” (за Р. Альбертом „техніка підвищення міжкультурної сенситивності”, „intercultural sensitizer”), який передбачає, що тих, хто навчається не змушують відмовлятися від своєї культури, асимілюватися [9]. У вітчизняній науці даний метод „культурних асиміляторів” уперше був описаний Т. Стефаненком. Результати західних дослідників, зокрема К. Cushrier [10, с. 97], підтвердили, що студенти, що працювали „культурними асиміляторами”, успішніше проходять соціокультурну адаптацію та швидше долають культурний шок, краще розбираються у процесах між групової взаємодії. На нашу думку, головна перевага культурних асиміляторів в тому, що студенти стають активними учасниками процесу навчання, в ході якого проговорюються проблемні ситуації, студенти отримують інформацію про різницю в культурах, навчаються бачити ситуацію з погляду членів іншої культури, розуміти їх бачення світу.

Застосування інтерактивних технологій навчання, діалогу (дискусії, диспуту, полілогу) в системах „студент – студент”, „студент – викладач” вважаємо необхідною умовою ефективної адаптації іноземних студентів, одержання зворотного зв'язку для коригування їх дій.

Інтерактивні технології навчання є сукупністю методів, засобів і форм організації навчання, що забезпечують активний характер взаємодії учасників навчального процесу на засадах співпраці та співтворчості та спрямовані на досягнення поставлених дидактичних цілей. Зазначені технології передбачають організацію кооперативного навчання, коли індивідуальні завдання переростають у групові, кожний член групи вносить унікальний вклад у спільні зусилля, зусилля кожного члена групи потрібні та незамінні для успіху всієї групи.

Уміле послугування різноманітними інтерактивними технологіями під час організації навчального процесу у вищій школі знімає нервові напруження, дає змогу змінювати „звичні” форми діяльності, зосереджуватися на вузлових проблемах, які потребують повсякденної уваги.

Найпоширенішими технологіями навчання, якими послуговуються викладачі ВНЗ, є діалогічно-дискусійні: *диспут, дискусія, «мозкова атака», лекція-діалог (проблемна лекція, лекція-аналіз конкретної ситуації, лекція-консультація), співлекція, розмовна „буз” група, суперечка, есе*. Впровадження діалогічно-дискусійних технологій трансформує навчальний процес у співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове, навчання в співпраці), де студент і викладач рівноправні, рівнозначні суб'єкти навчання. Педагог виступає в ролі організатора процесу навчання, лідера.

Діалогічне мовлення забезпечується, з одного боку, наявністю у лексичному запасі особистості різноманітних словесних шаблонів, звичних словосполучень, а з іншого – активним використанням екстралінгвістичних засобів, що у єдності зумовлює гнучкість комунікативної поведінки індивіда. Як зауважує А. Лурія [3], продукування певного висловлювання передбачає не тільки створення вихідної схеми, що визначає логічну послідовність формулювання фрази, а й свідомий вибір із багатьох альтернативних мовних засобів найбільш стилістично доцільних. Виходячи з цього, основними одиницями висловлювання слід визнати не окремі слова чи фрази, а цілі смислові групи. Спираючись на це положення, вважаємо за необхідне обрати за одиницю навчання діалогічного мовлення не окремі слова або навіть фрази, а процес і результат комплексної взаємодії партнерів – діалогічну єдність, що супроводжується екстралінгвістичними засобами.

Діалог передбачає визнання унікальності і рівності партнерів, відмінність і оригінальність їх поглядів, орієнтацію кожного на розуміння та активну інтерпретацію своєї позиції партнерам, очікування відповіді, її передбачення в особистісному висловленні, взаємне доповнення позицій учасників спілкування. Активна участь студентів у діалозі забезпечується різними прийомами: запитання до аудиторії (спантеличення), коментування, голосова розрядка, гумористична репліка або казус, педагогічне авансування, „театральна пауза” (дозволяє зосередитись, підготуватися до несподіваного тактичного ходу в дискусії, змінити емоційний настрій, відволікти увагу,

надати значимості наступним висловлюванням), „перенесення дискусії на діяльність” (ефективний у випадку виникнення тупикової ситуації в ході обговорення), „передання повноважень” (педагог нібито відсторонюється від участі в розв’язанні ситуації й передає свої повноваження комусь з лідерів або аутсайдерів групи з метою актуалізації їх потенційних можливостей), „зміна вагових категорій” (передбачає вміння викладача перевтілюватись у людину не спокушену, здивовану почутим, зацікавленого слухача), „навмисна помилка” (викладач спеціально припускається помилки, яка повинна активізувати дискусію, спровокувати появу додаткового інтересу, примусити студентів шукати нові аргументи, щоб довести свою правоту) тощо.

Виділено *основні функції навчального діалогу*: передача інформації, соціального досвіду, культурної спадщини людства адекватними засобами, в результаті чого й формується певний світогляд; регулювання стосунків, виникнення взаєморозуміння як результату діалогічної комунікації; забезпечення саморегуляції та саморозвитку особистості на основі „діалогу із самим собою”; рівноправне, апріорі безумовне прийняття викладачем студента як цінності самої по собі і орієнтація на індивідуальну неповторність його, що зумовлює взаєморозкриття, взаємопроникнення, особистісне збагачення.

Спираючись на думку С. Савченка [8, с. 229 – 234], можна стверджувати, що викладачі мають володіти вміннями реалізовувати на практиці різні типи навчального діалогу: мотиваційний, інтрига, бесіда, конфліктний, критичний, блокуючий, внутрішній, сповідальний, презентація, нормативний, проблемний, смислотворчий, актуалізація, заохочення.

У процесі адаптації іноземних студентів відомими формами інтерактивного навчання на основі навчального діалогу є *диспути* (від латин. *dispute* – міркую, сперечаюсь) – спори на наукову, літературну чи іншу тему, що відбуваються перед аудиторією [1, с.92], – та дискусії (лат. *discussion* – розгляд) – широкі публічні обговорення якогось спірного питання [Там само, с. 91].

Форми дискусій, які є найбільш доцільними для моделювання майбутньої

професійної діяльності студентів, включають:

1. *Круглий стіл* (бесіда, у якій беруть участь п'ять-шість студентів, що обмінюються думками як між собою, так і з „аудиторією”);

2. *Засідання експертної групи* („панельна дискусія”, до якої залучають 4 – 6 студентів із призначеним головою; спочатку вони обговорюють певну проблему між собою, потім пропонують свою позицію аудиторії в формі повідомлення або доповіді);

3. *Форум* (обговорення, у якому „експертна група” обмінюється думками з „аудиторією”); *симпозіум* (обговорення, у ході якого учасники виступають з повідомленнями, пропонуючи власний погляд, після чого відповідають на запитання аудиторії);

4. *Дебати* (обговорення, побудоване на основі заздалегідь фіксованих виступів учасників, які представляють дві команди-суперниці; після виступів команди відповідають на запитання, вислуховують спростування своєї позиції тощо);

5. *Судове засідання* (обговорення, що імітує судовий розгляд справи).

Вищезазначені технології найбільш оптимальні для висловлення власних поглядів і переконань, аргументованого заперечення, спростовування хибної позиції опонента, формування логіки й доказовості суджень, стислості й точності викладу, відстоювання своєї думки, творчого співробітництва, стимулювання толерантності та рефлексії.

Ефективною адаптаційною технологією вважаємо є *симуляційні ігри* („simulation games”) – ігри з уявними ситуаціями. Під симуляцією розуміємо технологію навчання, яка моделює обмежені в часі, конкретні життєві ситуації, результат яких залежить від поведінки учасників процесу взаємодії [3, с. 77]. Учасниками „проживається” важлива для них ситуація, яка може бути як реальна, так і ймовірна. Симуляція не має чітких ролей, є початкові рамкові умови, що дозволяють учасникам самостійно вибудовувати хід гри; спрямована не тільки на соціально-психологічний аспект, пов'язаний зі зміною моделі поведінки учасників (хоча він теж присутній), але й на професійний. Симуляції

мають забезпечити виконання таких завдань: пошук нового бачення певної проблеми теоретичного або практичного спрямування; передача інформації; перевірка результатів навчання, „виявлення прогалин у знаннях”. Крім того, метод симуляції дозволяє: моделювати складні проблемні ситуації, які відтворюють різноманітні сторони реальної дійсності; аналізувати фактори, що впливають на них; гнучко застосовувати знання щодо специфіки культури, з представником якої доводиться спілкуватися і взаємодіяти; усвідомлювати особливості носія іншої культури; з'ясувати причини неуспішної комунікації, непорозумінь між представниками різних культур. Завдяки зворотному зв'язку викладач може оцінити рівень комунікативної і пізнавальної активності студентів, вміння орієнтуватися в іншій культурі. Перевагами методу є: студентам демонструється правильний варіант відповіді, хід міркувань щодо особливостей комунікативної поведінки представників іншої культури, спосіб визначення підґрунтя для їх порівняння з власними реаліями, пошук шляхів порозуміння з ними.

Гра дозволяє відтворювати комунікативне середовище, що позитивно впливає на формування соціальних і ділових якостей майбутнього фахівця. Так, ситуаційно-рольова гра призначена розвивати здатність студентів діяти у соціально-побутовому контексті (типові ситуації, які потребують „програвання”, стосуються таких повсякденних тем, як „Здоров'я”, „Погода”, „Орієнтування на місцевості”, „Транспорт”, „Покупки” та ін.).

Упровадження „*супроводжувального підходу*” є обов'язковою вимогою сьогодення (Е. Зеєр, Е. Симанюк, О. Тришина). На думку науковців, кожна людина має внутрішні ресурси для позитивного розвитку, й суспільство не повинно цілеспрямовано впливати, маніпулювати, а лише підтримувати (надавати можливість реалізувати внутрішні потенції) у разі необхідності (Р. Бернс).

Особливістю супроводжувального підходу щодо професійної адаптації майбутніх фахівців, на нашу думку, є передусім те, що він спрямований більшою мірою на превентивні заходи, забезпечує профілактику виникнення дезадаптивних

явищ, націлений на створення розвивального середовища, що сприяє всебічному, максимально повному розвитку іноземного студента.

Як особлива технологія освітньої діяльності, педагогічний супровід адаптації іноземних студентів до навчання у ВНЗ містить систему організаційних, діагностичних, навчальних та розвивальних заходів.

Важливою складовою педагогічного супроводу адаптації іноземних студентів є створення ефективного навчального адаптивного середовища. Оскільки адаптація є двовекторним, двобічним процесом, то саме підготовка педагогічного колективу вищого навчального закладу до взаємодії з іноземним студентом забезпечує цілісність, системність адаптаційних заходів. Не тільки іноземний студент має бути готовим до входження до нового для нього навчального середовища, а й зазначене середовище має бути готовим прийняти його. Таким чином, педагогічний супровід є базовою умовою успішної адаптації іноземних студентів до навчання у ВНЗ, реалізація якого має забезпечуватися різними підрозділами вищого навчального закладу як в індивідуальній, так і в груповій формах. Основними способами педагогічного супроводу є інформування – просвітництво, консультування та експертиза (Е. Зеєр).

Підсумовуючи, стверджуємо, що нами не ставилося завдання розкрити сутність всіх технологій, реалізація яких забезпечить успішну адаптацію іноземних студентів до навчання у ВНЗ. Проте, переконані, що впровадження розглянутих у статті технологій буде сприяти успішній адаптації іноземних студентів до навчання в українських вишах.

Перспективами подальших досліджень вважаємо подальшу апробацію зазначених технологій та експериментальну перевірку ефективності інших технологій навчання щодо адаптації іноземних студентів до навчання у вищих навчальних закладах.

Література

1. **Гончаренко С. У.** Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.

2. **Иновационные** методы обучения в гражданском образовании / В. В. Величко, Д. В. Карпиевич, Е. Ф. Карпиевич, Л. Г. Кирилук. – 2-е изд., доп. – Мн. : Медисонт, 2001. – 168 с.
3. **Лурия А. Р.** Язык и сознание / Лурия А. Р. – М. : Изд-во МГУ, 1979. – 309 с.
4. **Організація** самостійної роботи студентів в умовах інтенсифікації навчання : навч. посіб / А. М. Алексюк, А. А. Аюрзанайн, П. І. Підкасистий, В. А. Козаков та ін. – К. : ІСДО, 1993. – 336 с.
5. **Орехова Е. Ю.** Особенности процесса адаптации студентов коренных малочисленных народов Севера, ханты и манси, к учебно-воспитательной деятельности в вузе / Орехова Е. Ю. // Психолого-педагогические науки: Вестник Поморского государственного ун-та. – 2006. – № 6. – С. 115 – 121.
6. **Осипова А. А.** Общая психокоррекция : учеб. пособие для студ. вузов / Осипова А. А. – М. : ТЦ Сфера, 2004. – 512 с.
7. **Реан А. А.** Психология адаптации личности. Анализ. Теория. Практика / Реан А. А. – СПб. : Прайм-ЕВРО-ЗНАК, 2006. – 479 с.
8. **Савченко С. В.** Науково-теоретичні засади соціалізації студентської молоді в позанавчальній діяльності в умовах регіонального освітнього простору : дис. на здобуття наук. ступ. д-ра пед. наук: спец. 13.00.05 : „Соціальна педагогіка” / С. В. Савченко. – Луганськ : Луганський національний педагогічний університет імені Тараса Шевченка, 2004. – 455 с.
9. **Albert R. D.** The Intercultural Sensitizer or Culture Assimilator: A Cognitive Approach / Albert R. D. // Handbook of Intercultural Training. – V. 2. – N.Y. – etc. 1983.
10. **Cushrier K.** Assessing the Impact of a Culture-general Assimilator / Cushrier K. // International Journal of Intercultural Relations. – 1989. – V. 113. – P. 95 – 99.

11. **Kohis L. R.** Four Traditional Approaches to Developing Cross-cultural Preparedness in Adults / Kohis L. R. // International Journal of Intercultural Relations. – 1987. – № 11. – P. 26 – 32.

Xing Zhefu

Technologies educating that provide success of adaptation of foreign students to educating in Ukrainian higher educational establishment

The essence of concept «training technology» has been revealed in the article, the priorities of training technologies have been grounded, and attention has been paid to the leading principles of training realization, methods of studies, which are the components of the various trainings. It has been grounded that using of interactive technologies, dialogue (discussion, dispute, polylogue) in the system „student-student”, „student- teacher” is necessary condition of effective adaptation of foreign students. Introducing dialogue-discussion technologies transforms studying process into joint studying (collective, group, studying in cooperation), where a student and a teacher are equal in rights and are equivalent subjects of studying. The main functions and types of educational dialogue have been distinguished. The discussion forms which are the most reasonable for modeling of future professional students' activity have been exposed. The effectiveness of stimulation games which must provide fulfilling the following tasks has been shown: search of new vision of a certain problem of theoretical or practical direction; information transfer; studying results verification, „exposure of gaps in knowledge”. The peculiarity of accompanying approach in relation to professional adaptation of future specialists, which is directed on preventive measures, provides the prophylaxis of disadaptive phenomena arising, aimed at creation of developing environment which promotes comprehensive, maximum complete development of a foreign student. As the special technology of education, pedagogical accompaniment of foreign students' adaptation to studies in Higher educational establishment contains the system of organizational, diagnostic, educational and developing measures. Realization of noted technologies promotes successful adaptation of foreign students to the studies in Higher educational establishments.

Key words: technology of training, dialogic technologies, simulation games, adaptation of the foreign students.

Відомості про автора

Син Чжефу – аспірант кафедри соціальної педагогіки ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”.

Стаття надійшла до редакції 13.12.2012 р.

Прийнято до друку 21.12.2012 р.